

Vergaderjaar 2020–2021

35 683

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2020 (Vijfde incidentele suppletoire begroting inzake Coronamaatregelen)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2020 wijzigingen aan te brengen in:

de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze vijfde incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen in het belang van het Rijk zijn, kan niet worden gewacht tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal en is het kabinet reeds gestart met de uitvoering van de maatregelen. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016. Voor de indiening van deze vijfde incidentele suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd via de brief Stand van zaken COVID-19 van 8 december 2020 jl. met kenmerk 1792353–215138-PDC19.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

1. Leeswijzer

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige- en technische mutaties toegelicht worden vanaf € 2,5 miljoen of wanneer deze politiek relevant zijn.

2. Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 1 Totaal COVID-19 gerelateerde uitgaven- en ontvangsten (bedragen x € 1 mln.)

Maatregel	Bedrag 2020 ¹	Bedrag 2021	Bedrag 2022
A. Begrotingsgefinancierd			
1) Aanschaf en distributie medische beschermingsmiddelen	1.810	- 146	- 11
2) GGD'en en veiligheidsregio's	477	467	
3) IC-capaciteit	118	174	154
4) Ondersteuning sportsector	84	60	
5) Ondersteuning zorgpersoneel	15	22	
6) Onderzoek inzake COVID-19	52	40	
7) Testcapaciteit RIVM en GGD	929	1.375	
8) Vaccin ontwikkeling en medicatie	123	635	
9) Zorgbonus	2.001	970	
10) Zorgkosten en bijstand Caribisch Nederland	78	13	
11) Overige maatregelen (plafond Rijksbegroting)	62	123	
Totaal A	5.749	3.733	143
B. Premiegefinancierd			
12) Meerkosten COVID-19 Wlz (plafond Zorg)	190		
13) Overige maatregelen (plafond Zorg)	16	45	
Totaal B	206	45	
Totaal A+B=C	5.955	3.778	143

¹ Kamerstukken II 2019/20, 35 450 XVI, nr. 1, Kamerstukken II 2019/20, 35 493, nr. 1, Kamerstukken II 2019/20, 35 493, nr. 5, ISB2 Kamerstukken II 2020/21, 35 567, nr. 1, ISB3 Kamerstukken II 2020/21, nr. 35 585, nr. 1, ISB4 Kamerstukken II 2020/21, nr. 35 634, nr. 1, 2e suppletore begroting 2020 Kamerstukken II 2020/21, nr. 35 650, nr. 1.

Bovenstaand overzicht geeft een totaaloverzicht van alle COVID-19 gerelateerde uitgaven en ontvangsten op de VWS-begroting, zoals verwerkt in de relevante begrotingsstukken. Het betreft de corona gerelateerde mutaties zoals opgenomen in de eerste suppletore begroting 2020, de eerste incidentele suppletore begroting 2020, de nota van wijziging op de eerste incidentele suppletore begroting 2020, de tweede incidentele suppletore begroting 2020, de ontwerpbegroting 2021, de derde incidentele suppletore begroting 2020, de eerste nota van wijziging op de ontwerpbegroting 2021, de nota van wijziging op de tweede incidentele suppletore begroting, de tweede nota van wijziging op de ontwerpbegroting 2021, de vierde incidentele suppletore begroting 2020, de derde nota van wijziging op de ontwerpbegroting 2021, de tweede suppletore begroting 2020 en de nota van wijziging op de tweede suppletore begroting 2020. Deze vijfde incidentele begroting 2020 betreft alleen verplichtingenmutaties 2020 en heeft geen gevolgen voor de uitgaven in 2020. De verplichtingenmutaties worden toegelicht in de beleidsartikelen.

3. Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1 Volksgezondheid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid 5e incidentele suppletoire begroting 2020 (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2020 incl. NvW	Stand 2e suppletoire begroting (incl. ISB1 (+NvW), ISB2 (+NvW), ISB3, ISB4 en NvW 2e supp)	Mutaties 5e ISB	Stand 5e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	841.280	3.231.667	797.500	4.029.167	0	0	0	0
Uitgaven	1.039.858	2.687.698	0	2.687.698	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht (percentage)</i>	95,30%							
1. Gezondheidsbeleid	433.721	409.689	0	409.689	0	0	0	0
Subsidies	25.007	23.243	0	23.243	0	0	0	0
(Lokaal) gezondheidsbeleid	24.520	22.743	0	22.743	0	0	0	0
Overige	487	500	0	500	0	0	0	0
Opdrachten	2.080	3.465	0	3.465	0	0	0	0
(Lokaal) gezondheidsbeleid	2.080	3.465	0	3.465	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	108.907	127.696	0	127.696	0	0	0	0
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	90.474	94.594	0	94.594	0	0	0	0
RIVM: wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed	17.846	32.909	0	32.909	0	0	0	0
Overige	587	193	0	193	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	297.590	255.270	0	255.270	0	0	0	0
ZonMw: programmering	297.590	255.270	0	255.270	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	137	15	0	15	0	0	0	0
Aanpak Gezondheidsachterstanden	137	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	15	0	15	0	0	0	0
2. Ziektepreventie	439.164	2.109.551	0	2.109.551	0	0	0	0
Subsidies	206.085	332.247	0	332.247	0	0	0	0
Ziektepreventie	9.069	124.297	0	124.297	0	0	0	0
Bevolkingsonderzoeken	147.196	145.812	0	145.812	0	0	0	0
Vaccinaties	49.820	62.138	0	62.138	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	10.355	706.384	0	706.384	0	0	0	0
Ziektepreventie	10.355	706.384	0	706.384	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	221.680	583.321	0	583.321	0	0	0	0
RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra	93.396	460.231	0	460.231	0	0	0	0
RIVM: Bevolkingsonderzoeken	37.631	37.362	0	37.362	0	0	0	0
RIVM: Vaccinaties	89.640	85.715	0	85.715	0	0	0	0
Overige	1.013	13	0	13	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	1.044	487.599	0	487.599	0	0	0	0
Overige	1.044	487.599	0	487.599	0	0	0	0
3. Gezondheidsbevordering	140.318	138.346	0	138.346	0	0	0	0
Subsidies	116.037	115.875	0	115.875	0	0	0	0

	Stand ontwerp-begroting 2020 incl. NvW	Stand 2e supple-toire begroting (incl. ISB1 (+NvW), ISB2 (+NvW), ISB3, ISB4 en NvW 2e supp)	Mutaties 5e ISB	Stand 5e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Preventie van schadelijk middelen-gebruik	19.114	23.220	0	23.220	0	0	0	0
Gezonde leefstijl en gezond gewicht	23.857	30.741	0	30.741	0	0	0	0
Letselpreventie	4.301	4.677	0	4.677	0	0	0	0
Bevordering van seksuele gezond-heid	67.788	56.235	0	56.235	0	0	0	0
Overige	977	1.002	0	1.002	0	0	0	0
Opgaven	9.029	7.990	0	7.990	0	0	0	0
Gezondheidsbevordering	9.029	7.990	0	7.990	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	1.242	0	0	0	0	0	0	0
Overige	1.242	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	114	117	0	117	0	0	0	0
Overige	114	117	0	117	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	13.896	14.364	0	14.364	0	0	0	0
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	13.896	14.364	0	14.364	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ethiek	26.655	30.112	0	30.112	0	0	0	0
Subsidies	24.374	26.718	0	26.718	0	0	0	0
Abortusklinieken	17.482	17.878	0	17.878	0	0	0	0
Medische Ethiek	6.892	8.840	0	8.840	0	0	0	0
Opgaven	772	785	0	785	0	0	0	0
Medische Ethiek	772	785	0	785	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	1.509	2.609	0	2.609	0	0	0	0
CIBG: Uitvoeringstaken medische ethiek	1.509	2.609	0	2.609	0	0	0	0
Ontvangsten	13.903	31.303	0	31.303	0	0	0	0
Overige	13.903	31.303	0	31.303	0	0	0	0

Verplichtingen

2. Ziektepreventie

Bijdragen aan agentschappen

RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra

Vaccinimplementatie

Het Ministerie van VWS gaat aan het RIVM de opdracht verlenen om, gegeven de ervaring die het RIVM heeft met de implementatie van vaccinaties, de implementatie van het COVID-19 vaccin te verzorgen. Het RIVM neemt de implementatie inclusief distributie, logistiek, opslag en afstemming met stakeholders en communicatie met professionals ter hand. Het RIVM zal dit zowel in Nederland doen als voor de overzeese gebieden. De opdracht wordt in 2020 verstrekt en leidt tot een verhoging van het verplichtingenbudget van € 797,5 miljoen. De bijbehorende

uitgaven zullen in 2021 plaatsvinden en worden verwerkt in de tweede incidentele suppletoire begroting 2021.

3.2 Artikel 2 Curatieve Zorg

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid 5e incidentele suppletoire begroting 2020 (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2020 incl. NvW	Stand 2e suppletoire begroting (incl. ISB1 (+NvW), ISB2 (+NvW), ISB3, ISB4 en NvW 2e supp)	Mutaties 5e ISB	Stand 5e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Verplichtingen	3.080.575	4.978.397	56.500	5.034.897	0	0	0	0
Uitgaven	3.117.206	4.962.960	0	4.962.960	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht (percentage)	99,40%							
1. Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg	193.180	2.035.427	0	2.035.427	0	0	0	0
Subsidies	141.236	180.511	0	180.511	0	0	0	0
Medisch specialistische zorg	80.533	74.356	0	74.356	0	0	0	0
Curatieve ggz	18.909	19.227	0	19.227	0	0	0	0
Eerste lijnszorg	9.893	2.924	0	2.924	0	0	0	0
Lichaamsmateriaal	20.608	33.271	0	33.271	0	0	0	0
Medische producten	11.293	50.733	0	50.733	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	17.542	1.816.765	0	1.816.765	0	0	0	0
Medisch specialistische zorg	1.157	1.169	0	1.169	0	0	0	0
Curatieve ggz	4.887	1.060	0	1.060	0	0	0	0
Eerste lijnszorg	153	874	0	874	0	0	0	0
Lichaamsmateriaal	8.335	7.484	0	7.484	0	0	0	0
Medische producten	3.010	1.806.178	0	1.806.178	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	32.208	36.575	0	36.575	0	0	0	0
aCBG	1.694	2.595	0	2.595	0	0	0	0
aCBG	2.200	2.200	0	2.200	0	0	0	0
CIBG	28.314	31.780	0	31.780	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	2.126	1.574	0	1.574	0	0	0	0
Overige	2.126	1.574	0	1.574	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	68	2	0	2	0	0	0	0
Overige	68	2	0	2	0	0	0	0
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Ondersteuning van het zorgstelsel	2.924.026	2.927.533	0	2.927.533	0	0	0	0
Subsidies	118.719	102.752	0	102.752	0	0	0	0
Stichting Klachten en Geschillen								
Zorgverzekeringen	1.303	1.337	0	1.337	0	0	0	0
Regeling medisch noodzakelijke zorg onverzekerden	14.250	35.000	0	0	0	0	0	0
Regeling veelbelovende zorg	25.946	344	0	0	0	0	0	0
Medisch-specialistische zorg	59.431	45.062	0	45.062	0	0	0	0
Curatieve ggz	8.981	10.009	0	10.009	0	0	0	0
Eerste lijnszorg	8.702	10.989	0	10.989	0	0	0	0
Overige	106	11	0	11	0	0	0	0
Bekostiging	2.762.515	2.770.942	0	2.770.942	0	0	0	0

	Stand ontwerp-begroting 2020 incl. NvW	Stand 2e suppletoire begroting (incl. ISB1 (+NvW), ISB2 (+NvW), ISB3, ISB4 en NvW 2e supp)	Mutaties 5e ISB	Stand 5e ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Rijksbijdrage Zorgverzekeringsfonds voor financiering van verzekerden 18-	2.722.900	2.722.900	0	2.722.900	0	0	0	0
Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen	39.615	48.042	0	48.042	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten	18.523	24.923	0	24.923	0	0	0	0
Overgangsregeling FLO/VUT ouderenregeling ambulancepersoneel	18.397	24.797	0	24.797	0	0	0	0
Overige	126	126	0	126	0	0	0	0
Opdrachten	5.618	14.799	0	14.799	0	0	0	0
Risicoverevening	1.986	1.874	0	1.874	0	0	0	0
Uitvoering zorgverzekeringsstelsel	1.201	2.446	0	2.446	0	0	0	0
Medisch-specialistische zorg	118	7.793	0	7.793	0	0	0	0
Curatieve ggz	417	437	0	437	0	0	0	0
Eerste lijnszorg	100	198	0	198	0	0	0	0
Overige	1.796	2.051	0	2.051	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	13.846	9.813	0	9.813	0	0	0	0
CJIB: Onverzekerden en wanbetalers	13.846	9.813	0	9.813	0	0	0	0
					0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	4.803	4.304	0	4.304	0	0	0	0
SVB: Onverzekerden	3.778	3.877	0	3.877	0	0	0	0
Overige	1.025	427	0	427	0	0	0	0
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	2	0	0	0	0	0	0	0
JenV: Bijdrage C2000	2	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	5.053	21.054	0	21.054	0	0	0	0
Overige	5.053	21.054	0	21.054	0	0	0	0

Verplichtingen

1. Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg

Opdrachten

Medische producten

Nederland heeft bij de Europese Commissie een voorstel ingediend als onderdeel van het RescEU-programma om een medische noodvoorraad aan te trekken van € 47 miljoen. Dit voorstel is door de Europese Commissie goedgekeurd. Daarmee vergoedt de Europese Commissie de kosten voor de aankoop, opslag en het beheer van de medische producten met uitzondering van de bijbehorende belastingen. Het betreft hier een bedrag van € 9,5 miljoen. Deze worden toegevoegd aan de VWS-begroting om deze kosten te vergoeden. De opdracht zal op korte termijn in 2020 worden verstrekt en heeft geleid tot een verhoging van het verplichtingenbudget van € 56,5 miljoen in 2020 die is verwerkt in de vijfde incidentele suppletoire begroting 2020. De bijbehorende uitgaven zullen in 2021 plaatsvinden en zijn verwerkt in deze tweede incidentele suppletoire begroting 2021.